

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ  
ΕΛΕΩΙ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ  
ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ  
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ  
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ  
ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ  
\* \* \*

Ἱερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλο-γημένα,

Χάριτι τοῦ ἀγαθοδότη Θεοῦ εἰσερχόμεθα σήμερον εἰς τό νέον ἐκκλησι-αστικόν ἔτος, τιμῶντες καὶ ἐορτάζοντες ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευ-ματικαῖς, κατὰ τήν ἐναρξιν αὐτοῦ, τήν «Ἡμέραν προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος».

Ἡ πολυδιάστατος σύγχρονος οἰκολογική κρίσις εἶναι κρίσις τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, τῆς θρησκείας καὶ τῆς φιλοσοφίας του, τοῦ ἥθους καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του. Προηγεῖται ἡ «κακή ἀλλοίωσις» τῆς ἐλευθερίας μας, ἡ ἀποκοπή καὶ ἡ ἀλλοτρίωσίς μας ἀπό τήν Πηγὴν τῆς Ζωῆς, καὶ ἀκολουθεῖ ἡ καταστροφικὴ διὰ τό φυσικόν περιβάλλον συμπεροφορά. Αἰσθανόμεθα βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην διὰ τό γεγονός ὅτι αἱ πρωτοποριακαὶ πρωτοβουλίαι καὶ παρεμβάσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀδιαλείπτως ἀπὸ τό ἔτος 1989 μέχρι τῆς σήμερον, ὅχι μόνον ἀπεκάλυψαν τὰς πνευματικὰς παραμέτρους τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος, ἀλλὰ διήνοιξαν νέας ὁδούς καὶ προοπτικὰς διὰ τήν ἀντιμετώπισίν του. Τὰ οἰκολογικά συνέδρια, οἱ σχετικοὶ διαχριστιανικοὶ καὶ διαθρησκευτικοὶ διάλογοι, αἱ συγκεκριμέναι προτάσεις τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐπὶ περιβαλλοντικῶν θεμάτων, ἡ ἀναφορά εἰς τὰς κοινωνικὰς διαστάσεις καὶ συνεπείας τῆς οἰκολογικῆς κρίσεως καὶ ἄλλα τοιαῦτα, συγκροτοῦν μίαν ρωμαλεὰν περιβαλλοντολογικὴν πρότασιν, μέ ἔμφασιν εἰς τήν ἀδήριτον ἀνάγκην «κοπερνίκειας στροφῆς» εἰς τήν κατανόησιν τῆς ιδέας τῆς προόδου καὶ εἰς τήν στάσιν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπέναντι εἰς τήν φύσιν, καθὼς καὶ εἰς τὸν τρόπον δράσεως τῶν παραγόντων τῆς πολιτικῆς, τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θρησκειῶν, τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας καὶ τῆς παιδείας τῆς νέας γενεᾶς.

Θά συνεχίσωμεν, ἔργῳ καὶ λόγῳ, τήν προβολὴν τῆς οἰκολογικῆς προτάσεως τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τὸν οἰκοφιλικόν δυναμισμόν τῆς εὐχαριστιακῆς, ἀσκητικῆς καὶ δοξολογικῆς σχέσεως μέ τήν δημιουργίαν, ὑπογραμ-μίζοντες πάντοτε ὅτι ἀπαιτεῖται ἐπισταμένη θεολογικὴ ἐργασία διὰ τήν ἀποσα-φήνισιν τοῦ αὐθεντικοῦ οἰκολογικοῦ μηνύματος τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν πίστεως καὶ παραδόσεως, ἐπ' ἀγαθῇ τῆς «καλῆς λίαν» δημιουργίας.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἡ ἀνάδειξις τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν διαστάσεων τῆς οἰκολογικῆς ἀπειλῆς θά ὀδηγήσῃ εἰς τήν συνειδητοποίησιν τῆς ἀξονικῆς σημασίας τῆς «οἰκολογικῆς εὐθύνης». Ἐπὶ τέλους, ὁ ἄνθρωπος πρέπει νά παύσῃ νά δρᾷ ὥς νά μὴ ἐγνώριζε καὶ νά ἀποβάλῃ ὀριστικῶς τήν ψευδαίσθησιν ὅτι ὁ πλανήτης γῆ δύναται εἰς τό διηνεκές νά ὑπερβαίνει τὰς ἀνθρωπογενεῖς ἐπιβαρύνσεις καὶ καταστροφάς, ὅτι ἡ φύσις ἔχει τήν δύναμιν νά ἀνανεώνεται ἀφ' ἑαυτῆς. Τό ἥθος τῆς εὐθύνης διὰ τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ὀφείλει νά ἐκφράζεται εἰς παγκόσμιον, ἐθνικόν, τοπικόν καὶ προσωπικόν ἐπίπεδον. Ἐπαναλαμβάνομεν καὶ πάλιν, ὅτι ἡ ἀνάπτυξις οἰκολογικῆς εὐθύνης εἶναι «κατηγορικὴ προστακτικὴ» διὰ τήν ἀνθρω-πότητα, ἐνώπιον τῆς μεγαλυτέρας ἀπειλῆς, τήν ὁποίαν ἐκλήθη αὕτη νά ἀντιμε-τωπίσῃ εἰς ὁλόκληρον τήν ἱστορικὴν της διαδρομήν.

Προφανέστατα, μέ κυρίαρχον τό ἀνθρωπολογικόν πρότυπον, τό ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ ὁ «ἄφρων πλούσιος» τοῦ Εὐαγγελίου (Λουκ. ιβ', 17-21), μέ τό «καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθὰ μου», καὶ τό «ψυχὴ, ἔχεις πολλά ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου», ἡ ἀνθρωπότης ὑπονομεύει τό μέλλον της καὶ ἀφανίζει τὸν «οἶκον» της. Αἱ «νεωτερικαὶ ἀμαρτίαι» τῆς

άνθρωπότητος ἐδημι-ούργησαν, καί συνεχίζουν νά τό πράττουν, νέους διχασμούς καί διασπάσεις μεταξύ ἀνθρώπου καί φύσεως. Ὁ σύγχρονος «άνθρωποθεός» ἐμμένει εἰς τήν γεωκτονίαν, ἀγνοεῖ μέτρα καί ὅρια ἐν ὀνόματι γεωπολιτικῶν σχεδιασμῶν καί οἰκονομικῶν συμφερόντων, τοῦ καταναλωτισμοῦ καί τῆς ἱκανοποιήσεως, οὐσιαστικῶς ἀκο-ρέστων, ἀναγκῶν, ἀλλά καί, βαθύτερον, λόγῳ ἐσωτερικῶν βιωματικῶν καί ἀξιακῶν ἀνατροπῶν. Αἱ ἐπιπτώσεις μιᾶς παγκοσμίου κυριαρχίας τῆς βουλήσεως χειραγωγ-ήσεως, ἐργαλειοποιήσεως καί ἐκμεταλλεύσεως τῆς φύσεως θά ἀποβοῦν τραγικά διὰ τήν ζωήν εἰς τόν πλανήτην μας.

Ἡ προϋοῦσα ἀποδοχή καί ἐπίσημος καθιέρωσις τῆς 1<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου ὑπό τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου ὡς Ἡμέρας Προστασίας τοῦ Φυσικοῦ Περιβάλλοντος ἀποκτᾷ σήμερον ἰδιαιτέραν βαρύτητα ὡς σύμβολον καί ἔμπρακτος προώθησις τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν. Ἐξ ἄλλου, ἡ δοξολόγησις τοῦ «δημιουργοῦ πάσης τῆς κτίσεως» κατὰ τήν Ἀρχήν τῆς Ἰνδίκτου εἰς τήν λειτουργικὴν παράδοσίν μας, ἀποτελεῖ μίαν πολύτιμον παρακαταθήκην, ὡς πρόσκλησις καί προτροπή πρὸς σεβασμόν τῆς δημιουργίας, ἡ ὁποία ὑφίσταται τὰς συνεπείας τῆς ἀνοικτείας ἀνθρωπογενοῦς ἐπιβουλῆς.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα,

Ὁ σεβασμός τῶν βασικῶν πυλόνων τοῦ οἰκολογικοῦ πολιτισμοῦ δύναται νά ἀνακόψῃ τὰς οἰκοκαταστροφικὰς τάσεις καί νά διανοίξῃ τόν «οἰκολογικόν μονό-δρομον» τῆς βιωσίμου ἀναπτύξεως. Γενικώτερον, ἡ ἀνθρωπότης ἔχει ἀνάγκην συναινέσεως ἐπὶ ἐνὸς κορμοῦ κοινῶν θεμελιωδῶν ἀξιῶν, ὁ ὁποῖος, ἐντὸς ἐνὸς κόσμου ρήξεων καί πολώσεων, θά λειτουργῇ ὡς πυξὶς διὰ τήν πορείαν πρὸς τό μέλλον. Ἄξονα αὐτοῦ τοῦ ἀξιακοῦ συνόλου θεωροῦμεν τήν ἀρχήν τῆς ἀλληλεγγύης, ὡς παράγοντος συνυπευθυνότητος, διαλόγου καί εἰλικρινοῦς ἀμοιβαιότητος, ὁμοῦ μετὰ τῆς συλλογικῆς εὐθύνης διὰ τήν προστασίαν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Τόσον ὁ ἔμπρακτος σεβασμός τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὅσον καί ἡ μέριμνα διὰ τήν ἀκεραιότητα τῆς κτίσεως, ἀποτελοῦν, ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς, ζωτικὰς ἐκφάνσεις τῆς εὐχαριστιακῆς πραγματώσεως τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς κλήσεως τοῦ ἀνθρώπου νά καταστῇ «ἱερεὺς» τῆς δημιουργίας.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, εὐχόμενοι αἴσιον καί εὐκαρπον ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καί θεαρέστοις τόν νέον ἐκκλησιαστικόν ἐνιαυτόν, ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, πρεσβείαις καί μεσιτείαις τῆς Παναγίας τῆς Παμμακαρίστου, τήν πανίερρον εἰκόνα τῆς ὁποίας εὐλαβῶς φυλάττομεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, καί «στόμασι καί καρδίᾳ καί θελήματι» ἀσπαζόμεθα, τήν χάριν καί τό ἔλεος τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Οὗ τό ὑπεράγιον ὄνομα εἴη εὐλογημένον καί δεδο-ξασμένον νῦν καί ἀεὶ καί εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας. Ἀμήν!

„βκς’ Σεπτεμβρίου α’  
Ὁ Κωνσταντινουπόλεως  
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν